

Huisvesting arbeidsmigranten in Oldebroek

Adviesnota voor een beleidskader

Gemeente Oldebroek

Gemeente Oldebroek

J. de Regt
beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening

Postbus 2
8096 ZG Oldebroek

T. 0525 638200
E. JdeRegt@oldebroek.nl

Necker van Naem b.v.

Postadres
Postbus 85203
3508 AE Utrecht

T. 030-233 44 29
F. 030-262 34 38

Contactpersoon:

S.M. (Stephan) Reusken

T. T. 06 - 338 146 54

E. stephan@necker.nl

Kenmerk:

AA 13208

Datum:

16-04-2013

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1 / Inleiding	1
1.2 / Opbouw van de adviesnota voor het beleidskader	1
1.3 / Verantwoording en aanpak	1
2 De arbeidsmigrant	3
2.1 / Algemeen	3
2.2 / Onderzoeken in Nederland	3
3 Uitgangssituatie	7
3.1 / Situatie in de gemeente Oldebroek en de regio Noord-Veluwe	7
3.2 / Cijfers en gegevens in de gemeente Oldebroek	7
3.3 / Regio Noord-Veluwe	9
4 Kader en uitgangspunten huisvesting arbeidsmigranten in Oldebroek	11
4.1 / Algemeen	11
4.2 / Kader en uitgangspunten voor flexibele huisvesting arbeidsmigranten	12
5 Huisvesting	15
5.1 / Algemeen	15
5.2 / Vormen van huisvesting	15
5.3 / De behoefte van de arbeidsmigranten en vormen van huisvesting	16
5.4 / Uitwerking van de verschillende vormen van huisvesting in de gemeente Oldebroek	18
5.5 / Beheer	22
5.6 / Handhaving	23
5.7 / Inschrijving GBA en burgerzaken	24
6 Participatie en draagvlak	25
6.1 / Inleiding	25
6.2 / Participatie	25
6.3 / Bijdrage aan draagvlak en communicatie	27
Bijlagen	28
Bijlage 1. Relevante achtergrond informatie met betrekking tot arbeidsmigranten	29
Bijlage 2. Samenvatting van de mogelijkheden van huisvesting arbeidsmigranten	30

1 Inleiding

1.1 / Inleiding

De gemeente Oldebroek heeft naar aanleiding van huisvesting van arbeidsmigranten op het recreatiepark de Heidehoek (handhaving) een aanvraag tot huisvesting van arbeidsmigranten op de Willem de Zwijgerkazerne en de conceptnota Tijdelijke en flexibele huisvesting geconstateerd dat het vraagstuk arbeidsmigranten tot veel discussie en commotie heeft geleid. Om die reden heeft het college ervoor gekozen om 'pas op de plaats' te maken en eerst na te gaan wat nu de omvang en aard is van het vraagstuk arbeidsmigranten (en dan in het bijzonder de huisvesting), om vervolgens op een interactieve wijze met alle betrokken partijen te komen tot een beleid met uitgangspunten voor flexibele en tijdelijke huisvesting, in het bijzonder voor arbeidsmigranten.

De gemeente Oldebroek heeft als uitgangspunt dat er arbeidsmigranten in Oldebroek wonen en werken. Om die reden wil de gemeente Oldebroek een bijdrage leveren aan het faciliteren in kwalitatieve goede vormen van huisvesting met een breed draagvlak. Hiervoor wil de gemeente een beleidskader opstellen met uitgangspunten en randvoorwaarden waaraan de huisvesting voor arbeidsmigranten moet voldoen.

Het doel van het opstellen van een beleidskader is het formuleren van duidelijke uitgangspunten en randvoorwaarden voor flexibele huisvesting van in het bijzonder arbeidsmigranten, rekening houdend met zowel de doelgroep als de omgeving. In deze adviesnota worden hiervoor voorstellen gedaan.

1.2 / Opbouw van de adviesnota voor het beleidskader

Allereerst wordt in hoofdstuk twee, een beeld geschetst over de doelgroep arbeidsmigranten. Er wordt ingegaan op de achtergronden van de arbeidsmigranten en op hun werk en verblijfsituatie in Nederland. Vervolgens wordt er in hoofdstuk drie inzicht gegeven in de aard en omvang van het vraagstuk van arbeidsmigranten in de gemeente Oldebroek. Als basis hiervoor is de inventarisatie gebruikt die in het najaar 2012 is uitgevoerd in de gemeente.

In hoofdstuk vier staan de uitgangspunten en randvoorwaarden voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Dit vormt voor de gemeente Oldebroek het kader op basis waarvan in de toekomst initiatieven en de uitvoering voor huisvesting worden getoetst. In hoofdstuk vijf worden de verschillende vormen van huisvesting uitgewerkt en vertaald naar de lokale situatie in de gemeente Oldebroek. In hoofdstuk zes wordt tot slot nog ingegaan op onderwerpen die samenhangen met het vraagstuk arbeidsmigranten en die betrekking hebben op participatie en communicatie.

1.3 / Verantwoording en aanpak

In het najaar van 2011 is er veel commotie, onrust en verzet ontstaan naar aanleiding van het verzoek van een ondernemer voor het huisvesten van arbeidsmigranten in de Willem de Zwijgerkazerne. Mede als reactie hierop heeft de gemeente Oldebroek in het voorjaar van 2012 een conceptnota: "Flexibele huisvesting voor tijdelijk wonen en logies" opgesteld, met als doel beleid te ontwikkelen voor huisvesting van arbeidsmigranten. In het voorjaar van 2012 zijn twee bijeenkomsten georganiseerd om belangstellenden te informeren en de gelegenheid te geven om te reageren. Dit leidde in eerste instantie alleen maar tot meer onrust en onduidelijkheid, omdat onvoldoende duidelijk werd in welke omvang het vraagstuk arbeidsmigranten nu speelde in de gemeente Oldebroek.

Om die reden is voor de zomervakantie besloten om eerst een uitvoerige inventarisatie te laten plaatsvinden naar de aard en omvang van de arbeidsmigranten in Oldebroek, met daaraan gekoppeld een opdracht om een kadernota voor het beleid van (tijdelijke en flexibele) huisvesting voor arbeidsmigranten op te stellen.

Bij de inventarisatie en het opstellen van de kadernota is nadrukkelijk gekozen voor het betrekken van alle betrokken partners bij het vraagstuk. Met alle direct betrokkenen zijn interviews en gesprekken geweest en is er in november 2012 een bijeenkomst geweest in het gemeentehuis van Oldebroek om over dit thema met elkaar te spreken en input te leveren voor het beleidskader.

Daarnaast is de commissie Ruimte en Grond begin 2013 geïnformeerd over de uitkomsten van de inventarisatie en is de commissie betrokken bij het opstellen van de kaders voor de beleidsnota.

Bij het opstellen van het beleidskader en de uitwerking van de verschillende vormen van huisvesting is gebruikgemaakt van de informatie die beschikbaar is bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van ervaringen en kennis van andere gemeenten in Nederland, die al enige jaren ervaringen hebben met het vraagstuk arbeidsmigranten.

2 De arbeidsmigrant

2.1 / Algemeen

De arbeidsmigratie uit de Midden- en Oost-Europese landen is de laatste jaren sterk gestegen. Dit is het gevolg van het openstellen van de arbeidsmarkt op 1 mei 2007 voor werknemers uit verschillende landen uit Midden- en Oost-Europa (op Bulgarije en Roemenië na). De stijging van arbeidsmigranten in Nederland is veel groter dan verwacht. In eerste instantie gingen de schattingen in 2007 nog uit van 100.000 tot 120.000 arbeidsmigranten. Vijf jaar later zijn de schattingen dat er inmiddels ruim 300.000 arbeidsmigranten in Nederland zijn. De verwachting is dat dit aantal verder zal toenemen. Zeker gezien de economische ontwikkelingen en werkloosheid in Zuid-Europa.

Een deel van deze mensen vestigt zich permanent in Nederland en een deel reist, gezien de betrekkelijk korte afstand, op en neer naar het moederland. Uit landelijk onderzoek blijkt dat 30 tot 40% zich voor langere tijd of permanent vestigt. Het grootste gedeelte van de arbeidsmigranten is tussen de 25 en 40 jaar oud, merendeels man en alleenstaand.

Arbeidsmigranten werken voor een belangrijk deel in de land- en tuinbouwsector, waar veel seizoensarbeid is. Daarnaast zien we de arbeidsmigranten in toenemende mate in de voedselindustrie, distributiebranche en de bouw- en technieksector.

Arbeidsmigranten zijn vooral woonachtig en werkzaam in West-Brabant, Midden- en Noord-Limburg, Zeeland, Westland en de twee grote steden Rotterdam en Den Haag. Dit komt vooral door de aanwezigheid van de land- en tuinbouwsector daar. Maar ook in de Regio Noord-Veluwe wonen en werken de laatste vijf jaar steeds meer arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa.

Het merendeel van de arbeidsmigranten komt via een detacherings- of uitzendbureau naar Nederland en krijgt werk en huisvesting aangeboden. Het gaat daarbij naar schatting om 50-60% van de mensen. Een ander deel komt hier op de 'bonnefooi' en zoekt op eigen gelegenheid werk. Een kleine groep arbeidsmigranten werkt in ons land als ZZP'er (zelfstandige zonder personeel).

Een van de vraagstukken waarmee de doelgroep arbeidsmigranten zich geconfronteerd ziet is huisvesting. Deze is vaak tijdelijk en van mindere kwaliteit. Het moeizaam participeren is een ander veel gehoord knelpunt. Door het tijdelijk verblijf spreken de arbeidsmigranten geen Nederlands, waardoor het 'meedoen' in de samenleving wordt bemoeilijkt. Tot slot zijn er nog de malafide uitzendbureaus en werkgevers, die misbruik maken van arbeidsmigranten. De laatste tijd verscheen in de media een stroom aan berichten over slecht gehuisveste arbeidsmigranten die tegen een niet cao-conform loon, zware arbeid moesten verrichten. Hier wil de overheid hard en streng tegen optreden.

2.2 / Onderzoeken in Nederland

Er zijn in Nederland verschillende onderzoeken gedaan naar het welzijn en de woonomstandigheden van arbeidsmigranten. Om een beter beeld te krijgen van de achtergronden, woon- en werkomstandigheden wordt kort ingegaan op vier onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd.

1. Onderzoek naar de woonomstandigheden en woonbehoeften van arbeidsmigranten in Noord- en Midden-Limburg (Technische Universiteit Eindhoven, 2010).
2. Onderzoek van het Pools Overlegplatform in Nederland (PLON) naar de woonomstandigheden van arbeidsmigranten in Nederland (2012).
3. Onderzoek naar migrantenstromen in Nederland: Arbeidsmigratie in vieren (Erasmusuniversiteit, 2011).
4. Onderzoek van het SEO-Amsterdam (Sociaal Economisch Onderzoek) naar kosten en opbrengsten van arbeidsmigranten in Nederland.

2.2.1 Onderzoek naar de woonomstandigheden en woonbehoeften van arbeidsmigranten voor Woningbouwcorporatie Wonen Limburg

In Noord-Limburg is door de woningbouwcorporatie Wonen Limburg en de TU/Eindhoven een onderzoek uitgevoerd naar de noodzaak en de mogelijkheden voor verbetering van de woonsituatie van Poolse arbeidsmigranten in Limburg.

In dit onderzoek is onder andere gekeken naar de huidige woonsituatie van de arbeidsmigranten, de tevredenheid hierover en wat de gewenste woonsituatie is. De belangrijkste bevindingen uit dit onderzoek zijn hieronder opgenomen.

Driekwart van de arbeidsmigranten deelt het woonverblijf met anderen. Een kwart van de arbeidsmigranten beschikt over een zelfstandige woonruimte. Bij een gedeelde huisvesting woont het merendeel van de arbeidsmigranten in een eengezinswoning of in een recreatiewoning. Het overige deel woont in een bedrijfspand of etagewoning.

Uit het onderzoek blijkt dat bij gedeelde huisvesting in veel gevallen zes arbeidsmigranten worden ondergebracht in woonruimtes met twee slaapkamers, een zitkamer, een keuken, een toilet en een badkamer.

Daar waar de zelfstandig gehuisveste arbeidsmigranten hoofdzakelijk in een woonwijk of in het centrum van een stad of dorp wonen, woont meer dan de helft van de gemeenschappelijk gehuisveste arbeidsmigranten op een vakantiepark, op het terrein van een werkgever of elders. De gemiddelde verblijfsduur van deze groep is 68 weken. Iets minder dan de helft van de mensen geven aan tevreden te zijn over de huisvesting (45%). Van de groep arbeidsmigranten die zelfstandig gehuisvest is, is ruim de helft tevreden met de huisvesting (55%). Deze groep verblijft gemiddeld 136 weken in Nederland.

Toch blijkt er zowel bij degenen die niet over een zelfstandige woonruimte beschikken, als ook bij de groep met een zelfstandige woonruimte, behoefte te zijn om te verhuizen. Een groot deel van de mensen wil een zelfstandige woonruimte, onder andere omdat men hier wil wonen met partner en/of kinderen.

Als er dan toch, op basis van een kostenafweging, een woonruimte gedeeld moet worden, is privacy een belangrijk element. Een eigen slaapruiimte wordt als belangrijk onderdeel genoemd. Naarmate de kosten van de huisvesting kunnen dalen, is men bereid om meer voorzieningen te delen. Het merendeel van de mensen die woonruimte delen, voelt zich het meest thuis in een woonomgeving met alleen landgenoten en een gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen en tussen alleenstaanden en echtparen.

2.2.2 Rapport Pools Overlegplatform in Nederland

Het PLON, het Pools Overlegplatform in Nederland, heeft in september 2012 een rapport opgesteld met informatie over de woonsituatie van arbeidsmigranten in Nederland en heeft daarbij ook gekeken naar woonwensen.

Het PLON onderscheidt drie groepen arbeidsmigranten en het onderscheid wordt gemaakt op basis van verblijfsduur en de hieraan gekoppelde huisvesting:

- / arbeidsmigranten die kort in Nederland verblijven en seizoensarbeid verrichten;
- / arbeidsmigranten die voor een middellange periode verblijven in Nederland;
- / arbeidsmigranten die zich permanent in Nederland willen vestigen.

Elke groep arbeidsmigranten heeft zijn eigen wensen voor een woning, maar huisvesting moet vooral betaalbaar zijn. Veel mensen zijn niet van plan om voor een langere periode naar Nederland te komen en accepteren daarom huisvesting in groepen en het delen van verblijfsruimten als keuken, douche en toilet. Het is ook vaak deze groep die gebruikmaakt van het all-inconcept, waarbij de koppeling wordt gemaakt tussen werk en huisvesting. Knelpunt hierbij is wel de afhankelijkheid van de arbeidsmigranten van de werkgever.

De arbeidsmigranten die langer willen blijven of zich permanent willen vestigen, hebben andere woonwensen dan de groep arbeidsmigranten die hier tijdelijk alleen voor werk komt. Zij zijn vaker bereid om meer te betalen voor zelfstandige huisvesting.

De meest voorkomende problemen met huisvesting die het PLON tegengekomen is, hebben te maken met te kleine ruimte waarin men gehuisvest wordt, de te hoge kosten voor huisvesting, te weinig privacy en de afhankelijkheid die ervaren wordt van de werkgever.

Naar de mening van het PLON zijn de volgende factoren voor goede huisvesting van belang:

- / goede verhouding prijs – kwaliteit;
- / privacy in voldoende mate;
- / mogelijkheid om zelf een medehuurder te vinden;
- / goede bereikbaarheid van algemene voorzieningen, zoals winkels en gezondheidszorg;
- / mogelijkheid tot inschrijving in de GBA.

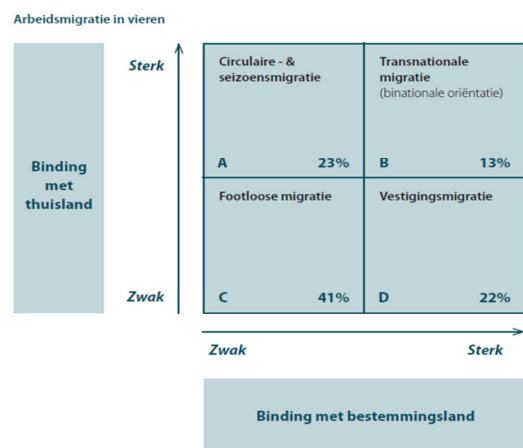
2.2.3 Arbeidsmigratie in vieren - Erasmusuniversiteit

In 2012 is er een onderzoek uitgevoerd door de Erasmusuniversiteit (professor Engbersen) naar migratiestromen en de invloed die dit heeft op het al dan niet participeren in de Nederlandse samenleving.

In het onderzoek wordt een onderscheid gemaakt naar vier groepen:

- / circulaire- en seizoensmigratie;
- / footloose-migratie;
- / transnationale migratie;
- / vestigingsmigratie.

De grootste groep vormen de ‘footloose-migranten’. Zij hebben een zwakke binding met zowel het land van herkomst als het land waar zij op dat moment verblijven. Vaak zijn dit ook de groepen die hier kort verblijven (< 6 maanden). Zij hebben vaak ook een zwakke positie op de arbeidsmarkt. Een tweede groep zijn de seizoensmigranten. Zij gaan regelmatig heen en weer naar het land van herkomst en komen jaarlijks terug om te werken. Bij de overige twee groepen is sprake van een min of meer langdurig en/of permanent verblijf. De verschillende groepen hebben een verschillend verblijfspatroon en daarmee ook een verschillend integratiepatroon. De behoefte aan huisvesting en aan welke eisen deze moet voldoen, verschillen daardoor. Dit varieert van tijdelijke tot zelfstandige en permanente huisvesting en van grootschalige tot kleinschalige huisvesting. Belangrijke randvoorwaarden daarbij zijn volgens het onderzoek altijd kwalitatief goede huisvesting en het tegengaan van uitbuiting.

2.2.4 Onderzoek SEO

Uit onderzoek van het Sociaal Economisch Onderzoek (SEO – Amsterdam) blijkt dat arbeidsmigranten positief bijdragen aan de economie en Nederland ‘rijker’ maken.

Er zijn naar schatting 325.000 arbeidsmigranten in Nederland. Het onderzoek van het SEO heeft zich beperkt tot de 200.000 arbeidsmigranten, die vooral via het uitzendbureau actief zijn. Het overgrote deel van de arbeidsmigranten komt uit Polen (80%). Volgens het SEO vormen de arbeidsmigranten geen concurrentie voor Nederlandse werknemers. “Ze werken vaak in banen waarvoor Nederlanders niet staan te trappelen. Ze doen veel seizoensarbeid in de landbouw.”

Naar schatting leveren de arbeidsmigranten de Nederlandse schatkist 360 miljoen euro op. Bij 200.000 arbeidsmigrant betekent dit een netto bijdrage van € 1.800 per arbeidsmigrant.

Inkomsten – uitgaven per arbeidsmigrant	Bedrag
Inkomsten voor de schatkist	euro's
Directe belasting en sociale premies op arbeidsinkomen	2.700
Vennootschapsbelasting	300
Indirecte belastingen	500
Totaal aan inkomsten	3.500
Uitgaven voor de schatkist	
Gezondheidszorg	100
algemene uitgaven	1.600
<i>Totaal aan uitgaven</i>	1.700
<i>Netto bijdrage arbeidsmigrant</i>	<i>1.800</i>

3 Uitgangssituatie

3.1 / Situatie in de gemeente Oldebroek en de regio Noord-Veluwe

In het najaar van 2012 is er in de gemeente Oldebroek een inventarisatie uitgevoerd naar de omvang en de samenstelling van de groep arbeidsmigranten. Bij deze inventarisatie is gekeken naar het aantal arbeidsmigranten dat in de gemeente woont en werkt en is ook in beeld gebracht of en op welke manier de gemeente Oldebroek actief is met het vraagstuk arbeidsmigranten. Bij de uitvoering van de inventarisatie zijn alle direct betrokken ketenpartners in beeld gebracht en is met hen overleg geweest over en op welke manier zij betrokken zijn bij de doelgroep arbeidsmigranten.

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de belangrijkste cijfers en aantallen met betrekking tot arbeidsmigranten en worden de conclusies kort weergegeven.

3.2 / Cijfers en gegevens in de gemeente Oldebroek

3.2.1 Doelgroep

Het aantal arbeidsmigranten dat in de gemeente Oldebroek verblijft, is naar schatting 425, waarvan er zich maar 71 hebben ingeschreven in het GBA. Het grootste deel van de migranten komt uit Polen.

Aantal migranten (herkomst) Gemeente Oldebroek afgelopen jaar in Statline

	Totale bevolking	Autochtoon	Allochtoon	Polen	Overig Europa
2001	22.645	21.705	940	14	3
2007	22.800	21.837	963	27	14
2008	22.771	21.813	958	27	14
2009	22.622	21.681	941	33	19
2010	22.750	21.710	1.040	35	22
2011	22.659	21.655	1.004	52	22
2012	22.716	22.191	966	53	71

Ten opzichte van 2007 is er in 2012 sprake van een verdubbeling van het aantal ingeschreven Polen en een verviervoudiging van het aantal ingeschrevenen uit de overige Europese landen.

Van de groep arbeidsmigranten die in het GBA staan ingeschreven weet de gemeente het geslacht, de leeftijden, de gezinssamenstelling en waar zij wonen. De gemeente weet niet waar deze migranten werken. Op de groep arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa die zich niet inschrijft in het GBA, maar wel in de gemeente Oldebroek woont en/of werkt, heeft de gemeente vrijwel geen zicht. Zij weet alleen dat een groot deel van deze groep arbeidsmigranten op de recreatieparken Heidehoek en Landal in 't Loo verblijven. Daarnaast weet de gemeente dat er in het dorp meerdere huizen particulier verhuurd zijn aan uitzendbureaus en/of arbeidsmigranten.

Om hoeveel woningen en arbeidsmigranten het gaat, die op deze wijze gehuisvest zijn, is niet bekend bij de gemeente. De gemeente treedt bij een melding tot overlast direct op.

Op basis van de inventarisatie wordt geschat dat er op dit moment 440 arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa in de gemeente Oldebroek wonen. Hiervan komt een ruime meerderheid uit Polen. Van de 440 arbeidsmigranten die in de gemeente Oldebroek wonen, werkt er maar een deel bij bedrijven in Oldebroek. De twee belangrijkste werkgevers in Oldebroek zijn Celavita en Plukon. Naar schatting gaat het hier om 150 tot 200 arbeidsmigranten structureel en dit kan oplopen naar 300 in de piekperiodes (vooral in de zomermaanden). De overige arbeidsmigranten werken in de regio Noord-Veluwe, in de polder en in Noord-West Overijssel.

3.2.2 Arbeidsmigranten in het beleid van de gemeente Oldebroek

In de gemeente Oldebroek is er geen specifiek beleid geformuleerd als het gaat om huisvesting arbeidsmigranten, ook niet op de afzonderlijke beleidsterreinen als ruimtelijke ordening, economische zaken en participatie. Het vraagstuk arbeidsmigranten is inmiddels wel van dien aard en omvang dat het vraagt om het ontwikkelen van beleid en een integrale aanpak, zeker als het gaat om de semipermanente huisvesting op recreatieparken.

De gemeente Oldebroek kent een handhavingsplan, waarbinnen het permanent verblijf in recreatiewoningen specifieke aandacht heeft en wordt tegengegaan. In de gemeente Oldebroek loopt er op dit moment een handhavingszaak ten aanzien van het huisvesten van arbeidsmigranten op recreatiepark Heidehoek. Voorlopig is deze handhavingszaak stilgelegd in afwachting van het vast te stellen beleid met betrekking tot flexibele huisvesting, in het bijzonder van arbeidsmigranten.

De verantwoordelijkheid voor huisvesting van arbeidsmigranten ligt in eerste instantie bij detachings- en uitzendbureaus, de werkgever en uiteraard bij de arbeidsmigrant zelf. Vanuit de verantwoordelijkheid voor veiligheid en leefbaarheid heeft de lokale overheid ook een rol in de huisvesting. Hierbij gaat het onder andere om het aangeven van de kaders met betrekking tot mogelijkheden van huisvesting, de handhaving van bestemmingsplannen en zaken met betrekking tot openbare orde en veiligheid.

Er is een duidelijke behoefte bij de meeste van de betrokken partijen om te komen tot nadere afstemming, in ieder geval met betrekking tot de (on)mogelijkheden van huisvesting voor arbeidsmigranten. De betrokken partijen willen proactief aan het werk en aan de 'voorkant' van het proces afspraken maken.

3.2.3 Arbeidsmigranten in de praktijk van de gemeente Oldebroek

Het vraagstuk arbeidsmigranten is in de gemeente Oldebroek vooral zichtbaar waar het gaat om de semipermanente bewoning in recreatiewoningen door arbeidsmigranten. Op andere onderwerpen, zoals inburgering, onderwijs en sociale zekerheid zijn er weinig tot geen knelpunten bekend.

In de Regio Noord-Veluwe zijn tien tot vijftien detachings- en uitzendbureaus actief die arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa bemiddelen en huisvesten. In de gemeente Oldebroek zijn vijf uitzendbureaus actief. Van deze vijf uitzendbureaus zijn er twee die alleen migranten huisvesten in Oldebroek en haar werknemers in de regio aan het werk hebben. Daarbij zijn zowel landelijke uitzendbureaus actief, als regionale uitzendbureaus.

Huisvesting vindt vooral plaats in recreatiewoningen en in mindere mate in particuliere woningen. Van andere woonvormen, zoals woonunits, voormalige asielzoekerscentra of hotels, wordt geen gebruik gemaakt en deze zijn ook niet aanwezig in de gemeente Oldebroek.

In 2011 is er een verzoek ingediend voor huisvesting van arbeidsmigranten in de Willem de Zwijgerkazerne. Als gevolg van de reacties en inspraak van omwonenden en andere belanghebbenden heeft de indiener het besluit genomen om zijn aanvraag in te trekken. Wel is er inmiddels een huisvester geïnteresseerd in de jeugdherberg (voormalig AZC) voor het huisvesten van 120 tot 180 arbeidsmigranten.

Het merendeel van de detacherings- en uitzendbureaus en ook huisvesters, die actief zijn in de gemeente Oldebroek, zijn ook actief in de regiogemeenten en willen graag overleg met de gemeente over afstemming en samenwerking om te komen tot een adequate huisvesting voor arbeidsmigranten.

De branches waarin gewerkt wordt, variëren van de voedselindustrie en distributiewerkzaamheden tot bedrijven die gespecialiseerd zijn in de metaal, bouw- en installatietechniek.

In de gemeente Oldebroek is een eerste oriëntatie geweest op locaties en panden (aangedragen door het comité van de Willem de Zwijgerkazerne) die mogelijk geschikt zijn voor vormen van kleinschalige en flexibele huisvesting van arbeidsmigranten. Hierbij gaat het om voormalige schoolgebouwen en bedrijfspanden. Een eerste analyse maakt duidelijk dat een zeer beperkt aantal panden geschikt is voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Daarnaast geldt voor het merendeel van panden dat deze op korte termijn niet beschikbaar zijn voor vormen van flexibele en tijdelijke huisvesting.

3.3 / Regio Noord-Veluwe

In de regio Noord-Veluwe is in acht gemeenten een inventarisatie uitgevoerd naar het aantal arbeidsmigranten, dat in de regio woont en/of werkt. De schatting is dat er op dit moment tussen de 2.500 en 3.000 arbeidsmigranten op de Noord-Veluwe verblijven, voornamelijk in recreatiewoningen. Daarvan verblijven er 1.500 arbeidsmigranten in Putten en 440 in Oldebroek. In deze twee gemeenten wonen naar verhouding dan ook de meeste arbeidsmigranten. Een kwart van deze arbeidsmigranten werkt in de regio Noord-Veluwe en het overige deel van deze arbeidsmigranten werkt in de polder (Zeevolde en Dronten) of elders op de Veluwe.

Voor de gemeente Oldebroek is een regionale aanpak van belang bij het zoeken naar alternatieven van huisvesting voor arbeidsmigranten en moet ook elders in de regio gezocht worden naar oplossingen, omdat arbeidsmigranten niet alleen te vinden zijn binnen de eigen gemeentegrenzen. Binnen het samenwerkingsverband van de Regio Noord-Veluwe is er een regionaal project Revitalisering recreatieparken gestart, onderdeel van dit project is de huisvesting van arbeidsmigranten.

Naast de inventarisatie van het aantal arbeidsmigranten in de regio Noord-Veluwe is er een enquête uitgevoerd onder de arbeidsmigranten die op dit moment in een recreatiewoning verblijven. De belangrijkste uitkomsten hiervan zijn:

- / De arbeidsmigranten zijn over het algemeen tevreden over hun verblijf in de regio Noord-Veluwe. Een deel van de arbeidsmigranten geeft wel aan dat zij vinden dat hun werk- of woonsituatie verbeterd kan worden.
- / De arbeidsmigranten geven aan dat als het gaat om wensen met betrekking tot huisvesting zij vooral privacy van belang vinden. Naarmate de duur van verblijf langer is, neemt de wens naar privacy toe.

Het wonen in kleinschalige vormen van huisvesting heeft de voorkeur boven vormen van grootschalige huisvesting waar veel arbeidsmigranten wonen (zogenoemde 'Polenhotels').

- / De arbeidsmigranten geven aan een prijs voor de huur te willen betalen die ligt tussen de € 69,00 en € 84,00 per week.
- / Ruim 80% van de arbeidsmigranten geeft aan dat de huisvesting gemeubileerd moet zijn.
- / De gemiddelde verblijfsduur in Nederland van de geïnterviewde arbeidsmigranten is 19 maanden.
- / Van de geïnterviewde arbeidsmigranten geeft 42% aan ruim 2,5 jaar te willen blijven en 20% geeft aan permanent in Nederland te willen blijven. De overige arbeidsmigranten weten niet hoe lang zij in Nederland willen blijven.
- / De uitkomsten komen grotendeels overeen met landelijke onderzoeken onder arbeidsmigranten en de bevindingen van het PLON (par. 2.2.2).

4 Kader en uitgangspunten huisvesting arbeidsmigranten in Oldebroek

4.1 / Algemeen

Arbeidsmigranten wonen en werken in de gemeente Oldebroek en de regio. Om die redenen wil de gemeente ook een bijdrage leveren aan het faciliteren van goede vormen van huisvesting. De gemeente Oldebroek wil komen tot een gedifferentieerde en gefaseerde aanpak van het huisvesten van arbeidsmigranten binnen de gemeentegrenzen en in de regio Noord-Veluwe. Uitgangspunt is primair het veilig en fatsoenlijk huisvesten van arbeidsmigranten, waarbij rekening wordt gehouden met de achtergronden van de arbeidsmigranten, de vraag en behoefte van werk en huisvesting in de gemeente Oldebroek en de regio. Daarnaast vindt de gemeente Oldebroek het maatschappelijk draagvlak van de directe woonomgeving een belangrijk uitgangspunt en wil de gemeente ondersteuning bieden bij het participeren in de lokale samenleving.

De gemeente Oldebroek wil een integrale aanpak. De gemeente gaat handhaven daar waar nu arbeidsmigranten zijn gehuisvest op ongewenste locaties en ervoor zorgen dat hier een einde aan komt. Tegelijkertijd zal de gemeente Oldebroek aangeven aan welke uitgangspunten en randvoorwaarden locaties moeten voldoen om huisvesting van arbeidsmigranten wel mogelijk te maken. Handhaven en faciliteren zal tegelijkertijd worden opgepakt om 'onwenselijk' en 'gewenst' in samenhang uit te voeren.

De afbouw van de huisvesting op ongewenste locaties en het ontwikkelen van nieuwe initiatieven past binnen de Nationale intentieverklaring huisvesting MOE-landers en de 'bed-voor-bed regeling'. De gemeente Oldebroek wil dit doen in overleg met direct betrokken partijen van uitzendbureaus, werkgevers, woningbouwcorporaties, huisvesters en omwonenden en daartoe met hen een convenant afsluiten.

De gemeente Oldebroek kan de huisvesting van arbeidsmigranten niet alleen voor haar rekening nemen. De realisatie van de verschillende vormen van huisvesting, van kleinschalig tot grootschalig, kan alleen plaatsvinden in nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten. Het is van belang dat de gemeenten in de regio Noord-Veluwe samen met een aantal gemeenten vanuit de provincie Flevoland en Overijssel gemeenschappelijk beleid ontwikkelen en uitvoering geven aan het huisvesten van arbeidsmigranten.

Alleen het huisvesten van arbeidsmigranten zelf is niet voldoende. Het gaat ook om waarborging omtrent leefbaarheid en veiligheid. Daarom is beheer van belang. Een ander belangrijk onderdeel van huisvesting is dat arbeidsmigranten en zeker die arbeidsmigranten die hier langer willen blijven, kansen en mogelijkheden moeten krijgen om te participeren in de lokale samenleving.

Naast goede en veilige huisvesting van arbeidsmigranten is draagvlak in de samenleving van groot belang. In eerste instantie bij direct omwonenden, maar ook bij andere burgers en groepen. De gemeente vindt het van belang dat bij het ontwikkelen van initiatieven buurtbewoners vanaf het begin geïnformeerd worden en daar waar mogelijk worden betrokken bij het uitwerken van de plannen voor huisvesting. Dit laatste zal in ieder geval gebeuren als er sprake is van een voornemen van het huisvesten van grotere groepen arbeidsmigranten.

De gemeente Oldebroek gaat op basis van de inventarisatie uit van een structurele behoefte aan huisvesting van 200 arbeidsmigranten en dat in de piekperioden kan oplopen naar 300 arbeidsmigranten. De aard van de huisvesting is vooral gericht op een kort tot middellang verblijf.

4.2 / Kader en uitgangspunten voor flexibele huisvesting arbeidsmigranten

Uitgangspunt / randvoorwaarden	Achtergrond
<p>1. Er is sprake van een gedifferentieerd en flexibel aanbod van huisvesting voor arbeidsmigranten.</p>	<p><i>De groep arbeidsmigranten is divers van achtergrond en de verblijfsduur kan sterk variëren. Dit vraagt om diversiteit in het aanbod van huisvestingsvormen.</i></p> <p><i>Binnen de groep arbeidsmigranten wordt een onderscheid gemaakt naar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kort verblijf / seizoensarbeid < 6 maanden - middel lang verblijf 6 tot 24 maanden - langdurig / permanent verblijf. <p><i>De vormen van huisvesting variëren en passen in de omgeving en sluiten aan bij de behoefte van arbeidsmigrant en werkgever.</i></p>
<p>2. Verschillende partners zijn betrokken bij de aanpak van het vraagstuk arbeidsmigranten. De gemeente wil in samenspraak met de betrokken partijen komen tot een integrale aanpak. De rol van de gemeente is kaderstellend, faciliterend en handhavend.</p>	<p><i>Bij het vraagstuk arbeidsmigranten, en in het bijzonder huisvesting, zijn verschillende partijen betrokken. Het is van belang om direct bij de start met deze partijen in overleg te gaan en een convenant te sluiten met daarin opgenomen ieder zijn rol, verantwoordelijkheden en taken.</i></p>
<p>3. Vormen van flexibele huisvesting voor arbeidsmigranten vragen om draagvlak in de directe woonomgeving.</p>	<p><i>Bij het realiseren van huisvesting van arbeidsmigranten in welke vorm dan ook is het van belang om direct vanaf de start te communiceren met de omgeving. Daarbij gaat het in ieder geval om het adequaat informeren van omwonenden en daar waar aan de orde om omwonenden in de procedures van de bestemmingsplannen te betrekken.</i></p> <p><i>Transparante communicatie is vanaf de start van belang voor het creëren van draagvlak en het gezamenlijk zoeken naar oplossingen.</i></p>
<p>4. Vormen van flexibele huisvesting voor arbeidsmigranten passen bij de woonomgeving.</p>	<p><i>De vorm van huisvesting past binnen de directe omgeving. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om omvang en verschijningsvormen.</i></p> <p><i>De gemeente Oldebroek heeft de voorkeur voor kleinschalige vormen van opvang tot maximaal 50 personen. Verzoeken voor huisvesting van grotere aantallen arbeidsmigranten worden nadrukkelijk getoetst aan draagvlak en of het past bij de woonomgeving.</i></p>
<p>5. Bij de verschillende vormen van flexibele en tijdelijke huisvesting is een passende vorm van beheer en toezicht.</p>	<p><i>Huisvesting van arbeidsmigranten, zeker daar waar het gaat om grotere aantallen en om tijdelijke huisvesting, vraagt om toezicht en beheer. Enerzijds ter controle en anderzijds voor het bevorderen van de veiligheid en leefbaarheid.</i></p> <p><i>Ook kan goed beheer en toezicht een belangrijke bijdrage leveren aan acceptatie van huisvesting van arbeidsmigranten in de (directe) leefomgeving.</i></p>

6. Vormen van huisvesting voldoen aan de afspraken die vastgelegd zijn in de Nationale intentieverklaring.¹

Op landelijk niveau hebben Rijk, VNG, branche organisaties, werkgevers en werknemersorganisaties een nationale intentieverklaring ondertekent met daarin opgenomen afspraken en eisen die aan huisvesting van arbeidsmigranten (minimaal) gesteld worden. Deze afspraken vormen de basis voor het realiseren van huisvesting in gemeente Oldebroek.

7. Druk op toezicht en handhaving moet uitvoerbaar zijn.

Daar waar beleid en kaders worden gesteld voor flexibele huisvesting is het ook van belang om te handhaven op situaties die niet wenselijk en onveilig zijn. Een andere belangrijke reden om te handhaven is om draagvlak te hebben voor het nakomen van afspraken die gemaakt zijn in het convenant met betrokken partners.

Voor de geloofwaardigheid van de handhaving moet deze taak goed uitvoerbaar zijn.

8. Huisvesting sluit aan op de vraag uit de gemeente en de regio

Het aantal arbeidsmigranten dat gehuisvest wordt in de gemeente Oldebroek is in verhouding tot het aantal dat in de gemeente Oldebroek en in de regio werkt.

Daarbij mag het niet zo zijn dat de gemeente Oldebroek als enige gemeente in de regio groepen arbeidsmigranten huisvest die in de regio (en zelfs daarbuiten) werken.

De gemeente huisvest minimaal het aantal arbeidsmigranten die in de gemeente Oldebroek structureel werken en voorziet ook in de huisvesting in de piekperiodes.

Op basis van de inventarisatie gaat de gemeente Oldebroek op dit moment uit van een structurele behoefte van het huisvesten van 200 arbeidsmigranten en in de piekperiode van maximaal 300 arbeidsmigranten.

Op de momenten dat van de huisvesting van arbeidsmigranten in de piekperiodes geen gebruik wordt gemaakt, kan deze ingezet worden voor arbeidsmigranten die in de regio werken.

De gemeente zal in overleg met de partners de vraag en behoefte aan huisvesting in de gemeente Oldebroek monitoren en vaststellen.

Afspraken over de aantallen te huisvesten arbeidsmigranten worden vastgelegd voor een periode van 3 jaar.

9. Vormen van huisvestingsaanbod sluiten aan bij de vraag en behoefte van de arbeidsmigranten en past in zijn/haar wooncarrière.

Arbeidsmigranten hebben afhankelijk van de duur van hun verblijf en aard van het werk behoefte aan verschillende vormen van huisvesting. Naarmate het verblijf langer is in Nederland neemt de behoefte aan privacy en zelfstandige woonruimte toe. Het aanbod van huisvesting zal om die reden dan ook divers moeten zijn en daarmee tegelijkertijd de kans bieden op een zelfstandige huisvesting (huur of koop).

10. Te creëren huisvesting mag geen invloed hebben op de woningcontingenten.

De te ontwikkelen vormen van huisvesting van arbeidsmigranten mogen niet ten koste gaan van het toegestane aantal te bouwen woningen.

¹ Nationale intentieverklaring

11. Vormen van flexibele huisvesting moeten voor meerdere doelgroepen nu en/of in de toekomst geschikt zijn.

Het vraagstuk om flexibele huisvesting van arbeidsmigranten is nu actueel. De arbeidsmigrant is niet de enige groep waarvoor nu of in de toekomst flexibele huisvesting geschikt is. Daarom zal in gevallen van herbestemming en/of nieuwbouw (units) er ook nagegaan moeten worden of deze huisvesting op termijn voor andere doelgroepen geschikt is (ouderen, jongeren).

12. De aanpak van het vraagstuk arbeidsmigranten is niet alleen een huisvestingsvraagstuk maar maakt onderdeel uit van een bredere en integrale aanpak. Onderwerpen als leefbaarheid, participatie en veiligheid maken onderdeel uit van het realiseren van de huisvesting voor arbeidsmigranten.

In eerste instantie gaat het voor de gemeente om het stellen van kaders voor de huisvesting van de arbeidsmigranten. Maar een belangrijke voorwaarde voor draagvlak in de omgeving en voor participatie van de arbeidsmigranten, is dat er ook beleid komt en uitvoering wordt gegeven aan het participeren van arbeidsmigranten door bijvoorbeeld het stimuleren van de Nederlandse taal, het deelnemen aan sport en verenigingsactiviteiten.

5 Huisvesting

5.1 / Algemeen

Arbeidsmigranten wonen en werken in de gemeente Oldebroek en de regio. Om die redenen wil de gemeente een bijdrage leveren in het faciliteren in goede vormen van huisvesting en realiseren van participatie van arbeidsmigranten in de lokale samenleving. De gemeente Oldebroek kiest voor een integrale aanpak voor het huisvesten van de arbeidsmigranten die in de gemeente en voor een deel in de regio werkzaam zijn.

Hieronder worden de verschillende vormen van huisvesting verder uitgewerkt en wordt aangegeven op welke manier de gemeente Oldebroek hier invulling aan wil geven.

5.2 / Vormen van huisvesting

Er zijn verschillende vormen van huisvesting mogelijk en deze vormen variëren van het wonen bij een agrariër op het erf, het verblijf in woonunits, het verblijf in recreatiewoningen tot en met het huren of kopen van een woning door de arbeidsmigrant zelf. Hieronder wordt een verdere uitwerking gegeven van de verschillende vormen van wonen en de wijze waarop de gemeente Oldebroek deze eventueel zou willen faciliteren.

Bij het realiseren van de huisvesting dient rekening gehouden te worden met achtergronden en duur van het verblijf van de arbeidsmigranten en de aard van de arbeid. De kwaliteit dient voor alle vormen van huisvesting te worden gewaarborgd en een goed perspectief bieden tot een wooncarrière van de arbeidsmigranten die zich voor een langere periode of zelfs permanent willen vestigen in de gemeente Oldebroek en/of in de regio.

Onderscheid gemaakt naar vormen van huisvesting gekoppeld aan de duur van het verblijf en geschiktheid.

Type huisvesting	Kort verblijf < 6 maanden	Lang verblijf > 6 maanden	Permanent verblijf	Verantwoordelijk voor huisvesting
Wooneenheid in gebouwencomplex bij agrariër	+	-	-	Werkgever
Wooneenheid in gebouwencomplex (logiesgebouw kort verblijf)	+	+/-	-	Werkgever Particulier verhuurder Commerciële huisvester Woningbouwcorporatie
Hotel/pension	+	-	-	Werkgever Commerciële huisvester
Huisvesting op recreatieterrein	+/-	-	-	Werkgever Commerciële huisvester
Tijdelijke woonunits	+/-	+	+/-	Werkgever Commerciële huisvester Woningbouwcorporatie
Sloopwoningen	+/-	+	-	Woningbouwcorporatie Particuliere verhuurder
Reguliere woningen/inwoning	-	+	+/-	Werkgever Woningbouwcorporatie Particuliere verhuurder
Zelfstandige woning	-	-	+	Woningbouwcorporatie Particuliere verhuurder Commerciële huisvester

5.3 / De behoefte van de arbeidsmigranten en vormen van huisvesting

Afhankelijk van de reden van de arbeidsmigrant om te werken in Nederland zal zijn/haar behoefte aan huisvesting variëren. De arbeidsmigrant die hier alleen komt voor een korte periode (tot 6 maanden) om seizoensarbeid te verrichten, zal genoegen nemen met een woonvoorziening die grootschalig is en weinig tot geen privacy kent. De arbeidsmigrant die hier langer verblijft (6 tot 24 maanden) zal meer eisen stellen aan wooncomfort en privacy en heeft een voorkeur voor kleinschaliger woonvormen. De arbeidsmigranten die voor een langere periode in Nederland werken en wellicht de wens hebben zich hier (semi)permanent te vestigen (langer dan 24 maanden), zullen een voorkeur hebben voor zelfstandige huisvesting die bij voorkeur niet gekoppeld is aan het werk.

Arbeidsmigrant	Kenmerken	Eisen aan wooncomfort	Vormen van huisvesting
Arbeidsmigrant die hier kort en tijdelijk verblijft (seizoensgebonden) tot 6 maanden	Arbeidsmigrant die voor een korte periode naar Nederland wil komen voor werken en geld. Gericht op land van herkomst. Geen behoefte aan participatie en integratie.	Weinig eisen aan wooncomfort en geen bezwaar tegen gemeenschappelijke ruimten.	Wooneenheid in gebouwencomplex bij agrariër/buitengebied Wooneenheid in gebouwencomplex Recreatieterrein Hotel/pension
Arbeidsmigrant die hier voor een langere periode verblijft 6 tot 24 maanden	Arbeidsmigrant heeft nog steeds primair het doel om te werken en geld te verdienen in Nederland. Heeft voor een langere periode werk. Is nog wel gericht op land van herkomst. Geringe behoefte aan participatie en integratie.	Hogere eisen aan wooncomfort, wensen aan enige privacy als het gaan om delen van gemeenschappelijke ruimten	Recreatieterrein Woonunits Sloopwoningen Reguliere woningen/ inwoning (kamerverhuur/ logies)
De arbeidsmigrant die hier langer verblijft (>18 maanden) en de wens heeft zich wellicht permanent te vestigen	Arbeidsmigrant richt zich meer op Nederland en laat ook in aantal situaties zijn gezin (partner / kinderen) naar Nederland komen.	Wens tot een zelfstandige woonruimte en privacy	Appartementen met (on)zelfstandige woonunits Reguliere woningen/ inwoning (kamerverhuur) Zelfstandige woning (huur of koop)

5.4 / Uitwerking van de verschillende vormen van huisvesting in de gemeente Oldebroek

Voor de gemeente Oldebroek is het van belang dat er een gedifferentieerd aanbod van huisvesting is, dat voldoet aan alle wettelijke eisen en van voldoende kwalitatief niveau is, tegemoet komt aan de wensen van de arbeidsmigrant en kan rekenen op draagvlak in de omgeving. De gemeente vindt het tevens van belang dat bij het aanbod van huisvesting in voorkomende gevallen rekening wordt gehouden met de eisen van uitzendbureau/werkgever. De gemeente Oldebroek is geen voorstander van grootschalige opvang.

De uitgangssituatie in de gemeente Oldebroek is dat er op dit moment tussen de 350 en 440 arbeidsmigranten gehuisvest worden op twee recreatieparken: Heidehoek en Landal Greenpark 't Loo. De arbeidsmigranten die gehuisvest zijn op Greenpark 't Loo werken niet in de gemeente Oldebroek en de arbeidsmigranten die verblijven op recreatiepark Heidehoek werken voor een groot deel bij Celavita of Plukon.

Een deel van deze arbeidsmigranten, 150 tot 200, voorzien in een structurele behoefte van werk in de gemeente Oldebroek bij Celavita en Plukon. In de piekperiode (zomermaanden) kan dit oplopen naar 300 arbeidsmigranten.

De aard van verblijf van de arbeidsmigranten die in Oldebroek werken is te onderscheiden naar kort verblijf van 1 tot 2 maanden (seizoensarbeid) en naar middellang verblijf van gemiddeld 6 tot 8 maanden. De groep arbeidsmigranten die permanent werken en willen wonen in de gemeente Oldebroek is klein en wordt geschat op 20 tot 30.

Op basis van de inventarisatie, is er een structurele behoefte aan huisvesting voor 150 tot 200 arbeidsmigranten en in de piekperioden oplopend naar 300 arbeidsmigranten. Het gaat vooral om tijdelijke en kortdurende huisvesting met grote in- en doorstroom.

5.4.1 Huisvesting in reguliere woningen

Detacherings- en uitzendbureaus maken regelmatig gebruik van particuliere woningen die zij of in bezit hebben of huren voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Gemiddeld verblijven er in deze woningen zes tot acht arbeidsmigranten en in grotere woningen zelfs meer. In de gemeente Oldebroek worden er ook particuliere woningen gebruikt waarin arbeidsmigranten worden gehuisvest. Op basis van de inventarisatie gaat het op dit moment om zes woningen.

Er zijn twee mogelijkheden tot het reguleren van het gebruik van particuliere woningen voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Dit kan door middel van 1) het opnemen van regels in bestemmingsplannen en/of door 2) het opstellen van een kamerverhuurverordening.

1) Aanpassen van bestemmingsplannen

In een bestemmingsplan kan de gemeente aangeven wat er in een specifiek gebied in de gemeente met de ruimte mag gebeuren. Als het gaat om gebruik van een woning staat in de bestemmingsplannen van de gemeente Oldebroek dat het gaat om een complex van ruimten uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van een afzonderlijk huishouden. Arbeidsmigranten vallen hier meestal niet onder. De gemeente heeft op dit moment al diverse mogelijkheden tot haar beschikking om te handhaven, maar heeft tevens de mogelijkheid om op basis van het bestemmingsplan dit verder aan te scherpen. Hiermee kan de huisvesting van arbeidsmigranten in woningen op een gereguleerde manier mogelijk worden gemaakt.

De nu geldende bestemmingsplannen zijn hiervoor niet voldoende toereikend. Een route om dit te realiseren is het opstellen van een paraplubestemmingsplan. Om de handhaving te vergemakkelijken wordt dan de definitie van 'huishouden', 'wonen' en 'woning' in de bestemmingsplannen aangepast en zodanig geformuleerd dat illegale bewoning kan worden tegen gegaan.

2) Opstellen van een kamerverhuurverordening

In een kamerverhuurverordening kan een gemeente nadere regels stellen over het gebruik van woningen en het omzetten van een zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte. Daarbij heeft de gemeente de mogelijkheid om nadere regels te stellen als het gaat om een maximum aantal woningen dat voor een vergunning in een bepaalde wijk of gebied in aanmerking komt en dat kan worden gebruikt voor kamerverhuur. Verder zijn er binnen de verordening mogelijkheden tot het stellen van regels met betrekking tot leefbaarheid.

De mogelijkheid om een aanvraag voor een omzettingsvergunning van zelfstandige woonruimte naar onzelfstandige woonruimte te honoreren is afhankelijk van het geldende bestemmingsplan. Bij strijdig gebruik zal de omzettingsvergunning tegelijkertijd worden beschouwd als een aanvraag voor een omgevingsvergunning.

De gemeente Oldebroek heeft een voorkeur voor het opstellen van een huurverordening om daarmee de mogelijkheid te bieden om een vergunning af te geven voor het omzetten van zelfstandige woonruimten in onzelfstandige woonruimten en omdat het de mogelijkheid biedt aan de gemeente Oldebroek om nadere regels te stellen aan het aantal kamerverhuurpanden per gebied en ten aanzien van leefbaarheid. Bestemmingsplannen zijn minder flexibel om direct in te kunnen spelen op vraag en behoefte naar huisvesting, met een verhuurverordening kan hier sneller en adequater op ingespeeld worden. Daarnaast geldt dat de huidige bestemmingsplannen voldoende toereikend zijn als het gaat om de woonbestemmingen en dat het teveel tijd kost om bestemmingsplannen aan te passen en/of te wijzigen.

De gemeente Oldebroek gaat voor het reguleren van het gebruik van particuliere woning ten behoeve van verhuur van onzelfstandige woonruimte, een verhuurverordening opstellen.

5.4.2 Wooneenheden in gebouwencomplex bij werkgever (agrariër/buitengebied)

Deze vorm van huisvesting komt op dit moment niet of nauwelijks voor in de gemeente Oldebroek. Gezien het zeer beperkte aantal arbeidsmigranten dat werkt en woont bij de agrariër in Oldebroek zal de gemeente geen beleid ontwikkelen voor het huisvesten op het erf bij de agrariër. Het is natuurlijk wel mogelijk dat een arbeidsmigrant tijdelijk inwoont bij de agrariër, daarvoor is geen aanvullende regelgeving noodzakelijk.

De gemeente Oldebroek ontwikkelt geen beleid voor huisvesting bij de agrariër.

5.4.3 Wooneenheden gebouwencomplex/logiesgebouw

Woonvoorzieningen voor meer dan 10 personen worden gezien als logiesvoorzieningen. De mogelijkheden van het realiseren van meerdere kleinschalige of grootschalige logiesvoorzieningen zullen op basis van aanvragen worden onderzocht. Daarbij stelt de gemeente Oldebroek dat in eerste instantie (her)gebruik van bestaande gebouwen boven nieuwbouw gaat. Daarbij zal deze vorm van huisvesting in afstemming met en op basis van de huisvestingsopgave in de regio worden gerealiseerd.

De gemeente Oldebroek heeft hierbij voorkeur voor kleinschaligere vormen van huisvesting (tot maximaal 50 personen) boven grootschalige vormen van huisvesting. Een vorm van deze kleinschalige vorm zijn de zogenoemde 'joblodges' waarbij 15 tot 25 arbeidsmigranten gehuisvest worden in een complex met een eigen slaapvertrek en gemeenschappelijke keuken en verblijfsruimte.

De gemeente Oldebroek sluit op voorhand grootschalige vormen huisvesting voor arbeidsmigranten (> 50) niet uit, maar toets dit dan aan de uitgangspunten van beleid en het bestemmingsplan.

Deze vorm van huisvesting is vooral gericht op de arbeidsmigrant die hier nieuw komt en in eerste instantie voor korte tijd verblijft, maar is tevens geschikt voor middellang verblijf. Deze vorm van huisvesting kan de eerste opstap zijn naar andere vormen van een meer zelfstandig verblijf. Goede betaalbaarheid is ook een voordeel van deze huisvestingsvorm.

De organisatie van beheer (7/24) is een belangrijke voorwaarde voor het meewerken en realiseren van deze vorm van huisvesting.

De gemeente Oldebroek vindt de kleinschalige vormen van huisvesting (tot maximaal 50 arbeidsmigranten) in de vorm van logiesverblijf passen bij de schaal van de gemeente Oldebroek en wil met initiatiefnemers en andere betrokken partijen kijken naar de mogelijkheden om dit te realiseren.

5.4.4 Wonen in (tijdelijke) woonunits

Bij deze huisvestingsvorm gaat het onder andere om het tijdelijk geschikt maken van bestaande bedrijfspanden, scholen of kantoorpanden voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Ook is het mogelijk om op een nog niet ontwikkelde locatie een aantal woonunits te plaatsen. Het aantal woonunits dat gerealiseerd wordt, is mede afhankelijk van de locatie, maar bij voorkeur niet grootschalig en passend in de omgeving.

Deze vorm van huisvesting heeft een meer permanent karakter en biedt de mogelijkheid van onzelfstandige en zelfstandige huisvesting van arbeidsmigranten. Deze huisvesting is bij voorkeur geschikt om te voorzien in de huisvesting van die arbeidsmigranten die werkzaam zijn in de bedrijven in de gemeente Oldebroek en/of directe omgeving. Daarbij heeft het de voorkeur dit zo dicht mogelijk bij de werkgever te realiseren.

De gemeente Oldebroek heeft hierbij voorkeur voor kleinschaligere vormen van huisvesting (tot maximaal 50 personen) boven grootschalige vormen van huisvesting.

Deze vorm van huisvesting is gericht op de arbeidsmigrant die hier al langer verblijft en werkt en de wens heeft om langer in Nederland te gaan wonen. Voor de arbeidsmigrant komt deze vorm van huisvesting tegemoet aan de wensen van meer privacy en over het algemeen is hij ook bereid om hiervoor een hogere huur te betalen.

De gemeente Oldebroek sluit op voorhand grootschalige vormen huisvesting voor arbeidsmigranten (> 50) niet uit, maar toets dit dan aan de uitgangspunten van beleid.

De organisatie van beheer (7/24) is een voorwaarde voor het meewerken aan en realiseren van deze vorm van huisvesting. Bij deze vorm van huisvesting kan ook al gedacht worden aan vormen van beheer waarbij van meer eigen verantwoordelijkheid sprake is en de arbeidsmigrant nadrukkelijk een taak en rol heeft in bijvoorbeeld onderhoud en schoonmaak van zijn huisvesting.

Deze vorm van huisvesting kan ontwikkeld worden door een particuliere huisvester maar ook door een woningbouwcorporatie.

De gemeente Oldebroek vindt kleinschalige vormen van huisvesting (tot maximaal 50 arbeidsmigranten) in de vorm het ontwikkelen van tijdelijke woonunits passen bij de schaal van de gemeente Oldebroek en wil met initiatiefnemers en andere betrokken partijen kijken naar de mogelijkheden om dit te realiseren.

Verzoeken van huisvesting voor groter aantallen arbeidsmigranten (> 50) worden nadrukkelijk getoetst aan draagvlak en of het passend is in de woonomgeving.

5.4.5 Hotel/pension

Een hotel of pension is geschikt voor een kortdurende huisvesting van arbeidsmigranten. Hotels en pension zijn vaak niet of onvoldoende ingericht op lang verblijf, maar kunnen wel voorzien in eerste huisvesting en opstap (doorstroom) naar een logiesverblijf. In de gemeente Oldebroek zijn er geen hotel- en/of pensionaccommodaties aanwezig, die geschikt zijn voor het huisvesten van arbeidsmigranten.

In de gemeente Oldebroek zijn er op dit moment geen hotels en/of pensions die nu of in de toekomst geschikt zijn voor huisvesting van arbeidsmigranten. De gemeente Oldebroek zal bij verzoeken voor hotelaccommodaties en/of pensions voor huisvesting van arbeidsmigranten dit toetsen aan de vastgestelde uitgangspunten.

5.4.6 Wonen in recreatiewoningen

Het wonen in recreatiewoningen door arbeidsmigranten komt veel voor op de Veluwe en in de gemeente Oldebroek vindt dit plaats op de recreatieparken Landal Greenpark 't Loo en Heidehoek. Het gaat dan vaak om recreatiewoningen die voor een langdurige periode worden gehuurd door een uitzendbureau. In de recreatiewoning verblijven gemiddeld 6 arbeidsmigranten.

Op 27 september 2005 hebben het college en de raad de beleidsnota: 'Bestrijding permanente bewoning van recreatieverblijven in de gemeente Oldebroek' vastgesteld. In deze nota is opgenomen dat gebruik van recreatiewoningen voor huisvesting van personen die tijdelijk hun werkzaamheden in de gemeente Oldebroek of in de regio hebben, niet is toegestaan. Derhalve is de huisvesting van arbeidsmigranten in recreatieverblijven niet toegestaan.

Op het recreatiepark de Heidehoek is door de gemeente Oldebroek in het verleden in overleg met de toenmalige eigenaar het huisvesten van arbeidsmigranten gedoogd? Op dit moment verblijven er naar schatting 150 tot 200 arbeidsmigranten in recreatiewoningen. De gemeente Oldebroek heeft op dit moment een handhavingprocedure lopen tegen de huidige eigenaar over het strijdig gebruik. Daarnaast heeft de eigenaar een plan ingediend waarbij er voorstellen worden gedaan voor het huisvesten van arbeidsmigranten op een deel van het terrein en op een afgescheiden deel een recreatieve functie uit te voeren.

De gemeente Oldebroek heeft in afwachting tot vaststelling van de uitgangspunten voor huisvesting van arbeidsmigranten de handhavingprocedure stilgelegd. Op basis van de inventarisatie en de vastgestelde uitgangspunten zal de gemeente Oldebroek ten aanzien van het gebruik van het recreatiepark de Heidehoek een besluit nemen.

In de gemeente Oldebroek is het niet mogelijk dat personen die tijdelijk hun werkzaamheden in de gemeente Oldebroek of in de regio hebben, gehuisvest worden in een recreatiewoning (beleidsnota 'Bestrijding permanente bewoning van recreatiewoningen in de gemeente Oldebroek – 2005'.

De gemeente Oldebroek wil op basis van de inventarisatie en het beleidskader een definitief besluit nemen over de bestemming van het recreatiepark de Heidehoek en de voorgestelde plannen voor het aanpassen van de bestemming.

5.4.6 Regulier zelfstandig wonen

De taak van een woningbouwcorporatie is om mensen te huisvesten die niet op eigen kracht woonruimte kunnen vinden. Arbeidsmigranten die langer in Nederland verblijven, ingeschreven staan in het GBA en een laag inkomen hebben, behoren ook deze doelgroep. Wat betreft het huren van een sociale huurwoning geldt dat arbeidsmigranten dezelfde rechten en plichten hebben als andere woningzoekende en zij krijgen geen voorrang. Als de arbeidsmigranten zich volgens geldende regels inschrijven voor de lokale /regionale woonruimteverdeling, dingen zij net als iedereen mee naar een sociale huurwoning.

Arbeidsmigranten die de wens hebben om zich voor een langere periode, dan wel permanent willen wonen, dienen zich in te schrijven in het GBA en kunnen zich vervolgens inschrijven als woningzoekende. Voor de arbeidsmigranten gelden dezelfde regels als voor iedere andere woningzoekende.

5.5 / Beheer

De gemeente Oldebroek vindt beheer een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van huisvesting van arbeidsmigranten, zeker daar waar het gaat om huisvesting van een groter aantal arbeidsmigranten. Daarom wil zij graag met de uitzendbureaus en/of huisvesters in overleg op welke manier dit vorm en inhoud kan krijgen. De gemeente Oldebroek vindt het van belang dat hierbij ook de arbeidsmigrant bij een langer verblijf nadrukkelijker een rol krijgt en invulling geeft aan zijn eigen verantwoordelijkheid voor zijn huisvesting.

Beheer is een belangrijk aspect bij het realiseren en uitvoeren van huisvesting van arbeidsmigranten. Een goed beheer kan bijdragen aan de veiligheid en leefbaarheid. Verder kan beheer en vooral de manier waarop dit georganiseerd is een bijdrage leveren aan participatie van de arbeidsmigranten in de lokale samenleving.

De arbeidsmigranten die voor een korte periode in Nederland verblijven, vragen een stevige vorm van beheer met een permanente aanwezigheid. Hier speelt de huisvester die verantwoordelijk is voor de huisvesting een belangrijke rol.

Bij de groepen arbeidsmigranten die langer in Nederland verblijven, kan op een andere manier inhoud gegeven worden aan het beheer, waarbij een groter beroep wordt gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van de arbeidsmigrant. De rol van de beheerder verschuift dan meer van controleur/politieagent naar woonbegeleider van de opzet en het onderhouden van het beheerproces door de groep zelf. Bij deze vorm van beheer is er een gemeenschappelijk belang bij het streven naar een goede en nette leefsituatie. De arbeidsmigrant kan dit zelf ook beïnvloeden door in een reglement maatregelen en sancties op te nemen.

Naast de woonbegeleider is er ook een bewoner (huisoudste) die aanspreekbaar is op de gang van zaken op de woonlocatie. De woonbegeleider en huisoudste hebben regelmatig overleg over de dagelijkse gang van zaken. Inzet is daarmee te komen tot het organiseren van 'beheer van binnenuit'. Deze vorm van beheer heeft het voordeel van sociale controle en een grote mate van bewonerbetrokkenheid. Daarmee kan met relatief beperkte inzet toch 24/7-controle op de situatie worden georganiseerd. Nieuwe deelnemers aan deze structuur worden door de woonbegeleider geïnstrueerd en het proces met de resultaten wordt door hem/haar bewaakt en zo nodig bijgestuurd. Deze professional is ook verantwoordelijk voor de verhuur en daarmee de instroom van de nieuwe bewoners. Indien het proces goed verloopt, hebben de zittende bewoners keus uit meerdere gegadigden, een soort coöptatiemogelijkheid. Hij/zij onderhoudt ook het contact met de werkgevers en detacherings- en uitzendbureaus.

De gemeente Oldebroek wil in overleg met de werkgevers, uitzendbureaus en huisvesters bij het realiseren van grootschalige vormen van huisvesting afspraken maken over de manier waarop het beheer wordt gerealiseerd.

5.6 / Handhaving

Handhaving betreft het toezicht houden op de aanwezigheid van verleende beschikkingen en op naleving van de voorschriften en algemene regels. Bij het ontbreken van noodzakelijke beschikkingen en niet naleving van de voorschriften, kan handhavend worden opgetreden. Bij haar handhavingsbeleid ten aanzien van huisvesting van arbeidsmigranten hanteert de gemeente Oldebroek het uitgangspunt dat betrokken uitzendbureaus, werkgevers, huisvesters en arbeidsmigranten zelf verantwoordelijk zijn voor het naleven van de wet. Zij zijn als eerste verantwoordelijk en dienen aan te tonen zich aan de regels te houden, die zowel door middel van het wettelijk kader, als ook in het gemeentelijk beleid zijn vastgesteld.

De landelijke afspraken die gemaakt zijn met onder andere de brancheorganisaties in de nationale intentieverklaring dienen lokaal en regionaal vorm te krijgen. Naast de wettelijke regelgeving (o.a. bestemmingsplannen en het bouwbesluit) worden deze landelijk normen gehanteerd als uitgangspunt voor het beleid van toetsen en realiseren van de huisvesting voor arbeidsmigranten. Gezien de huidige situatie, waarbij huisvesting voor een deel plaatsvindt zonder vergunning en in strijd met het bestemmingsplan, wordt voorgesteld om een overgangperiode in te stellen. Hierin krijgen de uitzendbureaus, werkgevers en huisvesters de mogelijkheid om alsnog de benodigde vergunningen aan te vragen en te voldoen aan de gestelde eisen en/of op zoek te gaan naar andere huisvestingsmogelijkheden. De gemeente Oldebroek zal de overgangperiode gebruiken om de kaders en uitgangspunten voor huisvesting verder uit te werken en definitief vast te stellen.

Er kan zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk gehandhaafd worden. Tussen deze twee vormen van handhaving zit een belangrijk verschil. Het strafrechtelijk handhaven is erop gericht om de overtreder te vervolgen en het bestuursrechtelijk handhaven is erop gericht om de overtreding ongedaan te maken. Deze vorm van handhaven heeft een herstellende functie. De gemeente zal bij elk besluit tot handhaving een belangafweging moeten maken, want het gaat om een bevoegdheid en niet om een plicht tot handhaven. Er kan ook gekozen worden voor de route van legalisering. In de jurisprudentie is echter wel bepaald dat gelet op het algemeen belang in geval van een overtreding van een wettelijk voorschrift het bevoegd gezag in de regel dient te handhaven. In bijzondere omstandigheden mag het bestuursorgaan nalaten dit te doen. Dit kan zich voordoen indien er concreet uitzicht bestaat op legalisatie. Verder kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot het daarmee te dienen belang dat van handhavend optreden af moet worden gezien.

Naast het handhaven van huisvesting, zal ook de registratie in het GBA van arbeidsmigranten en in het nachtregister worden gehandhaafd. Dit wordt waar mogelijk meegenomen in de reguliere controle. Ook wordt in eerste instantie gestuurd op de verantwoordelijkheid van betrokken partijen, maar volgen er sancties bij het niet naleven van de afspraken.

In de gemeente Oldebroek zal op basis van de besluitvorming van de uitgangspunten voor de huisvesting van arbeidsmigranten, nader bepaald worden welke huisvestingssituaties van arbeidsmigranten in de gemeente Oldebroek ongewenst zijn en zal hier handhavend tegen worden opgetreden.

5.7 / Inschrijving GBA en burgerzaken

5.7.1 Algemeen

Een goed beeld van het werkelijk aantal arbeidsmigranten in de gemeente Oldebroek ontbreekt, omdat slechts een deel van arbeidsmigranten zich inschrijft in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA). Redenen hiervoor zijn dat arbeidsmigranten dit niet weten, maar ook omdat zij contact met de overheid schuwen, de consequenties die inschrijving heeft niet overzien en de voordelen niet kennen.

Voor de gemeente Oldebroek is het van belang om inzicht te hebben in deze groep. Voor de uitvoering van het huisvestingsbeleid is het bijvoorbeeld van belang de vraag en behoefte aan huisvesting te kennen. Maar registratie is ook belangrijk met het oog op belastingafdracht en de uitkering vanuit het gemeentefonds. De inzet van de gemeente Oldebroek is erop gericht om het zicht te hebben op de totale groep arbeidsmigranten. De GBA en het nachtregister zijn daarvoor de geëigende instrumenten. Een goede informatievoorziening over het inschrijven en de consequenties hiervan zijn van groot belang. Hieronder wordt de methodiek beschreven, evenals de instrumenten die de gemeente Oldebroek tot haar beschikking heeft en kan inzetten.

5.7.2 Een sluitende registratie; GBA of nachtregister en toeristenbelasting

In de gemeente Westland is een project gestart om de inschrijving van arbeidsmigranten in het GBA wel te realiseren. De gemeente Westland heeft door het sluiten van een convenant met uitzendbureaus, werkgevers en huisvesters afspraken gemaakt over de registratie van arbeidsmigranten. Dit betekent dat alle arbeidsmigranten in de gemeente Westland die voor een aaneengesloten periode van vier maanden binnen een tijdvak van een half jaar in de gemeente Westland verblijven, zich inschrijven in het GBA. Alle betrokken partijen werken hier actief aan mee, geven de arbeidsmigranten de informatie die nodig is om zich in te schrijven en ondersteunen de inschrijving actief waar nodig.

In het convenant is verder afgesproken dat verhuurders die niet aan het convenant deelnemen, gehouden worden aan het bijhouden van een nachtregister. Daar wordt vervolgens een koppeling gelegd met het heffen van toeristenbelasting. Deze aanpak krijgt landelijke navolging en in de gemeente Oldebroek stellen we voor eenzelfde aanpak te hanteren. Op deze manier ontstaat er een sluitende aanpak en kan de gemeente de arbeidsmigranten in beeld krijgen.

Arbeidsmigranten die binnen een tijdvak van 6 maanden, langer dan 4 maanden aaneengesloten in de gemeente Oldebroek verblijven, zijn verplicht zich in te schrijven in het GBA. De gemeente Oldebroek zal in overleg met de werkgevers, uitzendbureaus en huisvesters afspraken maken over de verplichte inschrijving en over de wijze waarop dit wordt gerealiseerd.

6 Participatie en draagvlak

6.1 / Inleiding

De gemeente Oldebroek vindt het belangrijk dat alle bewoners in de gemeente meedoen en participeren. Dat geldt ook voor arbeidsmigranten die hier tijdelijk voor kortere of voor langere tijd wonen. Daarom wil de gemeente Oldebroek ook aandacht besteden aan thema's als inburgering, vrijetijdsbesteding, sociale zekerheid, onderwijs en dienstverlening. Daarbij gaat het enerzijds om de eigen verantwoordelijkheid van de arbeidsmigranten (het leren van de Nederlandse taal), maar ook hoe de gemeente de arbeidsmigranten kan informeren en kansen bieden om deel te nemen aan de lokale samenleving.

6.2 / Participatie

6.2.1 Inburgering

Inburgering gaat naast het leren van de Nederlandse taal over meedoen in de samenleving. Het beheersen van de Nederlandse taal en kennis van de Nederlandse samenleving zijn voorwaarden om zelfstandig te kunnen functioneren in ons land.

De verantwoordelijkheid tot inburgeren ligt in de eerste plaats bij de arbeidsmigranten zelf (en in het verlengde bij hun werkgevers). Tot en met 2012 was het nog mogelijk voor migranten om een inburgeringstraject te volgen, betaald uit de inburgeringsgelden van de gemeente. Deze middelen waren in eerste instantie gericht op de verplichte inburgeraars en niet op de vrijwillige inburgering. De arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa vallen onder die laatste groep en zijn niet verplicht tot inburgering. Wel kan deze groep geld lenen van de overheid voor het financieren van inburgeringstrajecten.

Ondanks dat het niet verplicht kan worden, vindt de gemeente Oldebroek het wel van belang dat arbeidsmigranten, en zeker die groep die hier voor een langere periode verblijft, de Nederlandse taal leren.

De rol van de gemeente is met betrekking tot inburgering het faciliteren van contacten tussen de verschillende partijen zoals uitzendbureaus, werkgevers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Daarnaast speelt de gemeente een belangrijke rol in het verstrekken van informatie aan de arbeidsmigrant over de mogelijkheden tot het volgen van inburgeringstrajecten.

Het leren van de Nederlandse taal en inburgering ligt niet alleen bij de arbeidsmigrant, maar ook bij de werkgever. De werkgevers kunnen een belangrijke rol vervullen in het organiseren van scholing in de Nederlandse taal en scholing voor beroepskwalificaties. De werkgevers kunnen hierbij onder andere gebruikmaken van fiscale voordelen en subsidies.

6.2.2 Kinderen van arbeidsmigranten

Kinderen van arbeidsmigranten die in de gemeente Oldebroek wonen vallen onder de leerplicht en gaan direct naar primair onderwijs of het voortgezet onderwijs. Daar waar extra ondersteuning nodig is om de Nederlandse taal te leren, worden de kinderen in opvangklassen geplaatst.

6.2.3 Vrije tijdsbesteding

De gemeente Oldebroek vindt meedoen voor iedere burger van belang. In Oldebroek, Wezep en andere dorpskernen is een actief verenigingsleven en dit biedt ook kansen voor arbeidsmigranten die in de gemeente gehuisvest zijn. Vooral voor de migranten die langer in de gemeente willen blijven, is een actievere deelname wenselijk en is er behoefte aan invulling van vrije tijd. Hierbij is het de bedoeling om in eerste instantie gebruik te maken van het reguliere aanbod, want dit bevordert ook de integratie. De gemeente Oldebroek wil met de maatschappelijke organisaties nagaan hoe hier invulling aan gegeven kan worden.

6.2.4 Sociale zekerheid

Op dit moment wordt er in de gemeente Oldebroek niet of nauwelijks door migranten uit Midden- en Oost-Europa een beroep gedaan op de sociale zekerheid. Op landelijk niveau is het een terugkerend thema en onderwerp van gesprek. Inmiddels is er landelijk een aantal maatregelen getroffen die gericht zijn op een strengere controle en toegang tot sociale zekerheid. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de invoering van de koppelingwet, de nadruk die op werk boven uitkering wordt gelegd en het feit dat slechts bijstand wordt toegekend als betrokkene een duurzame band met Nederland heeft. Een van de vereisten daarbij is onder meer dat de aanvrager staat ingeschreven in het GBA.

In de discussie over sociale zekerheid speelt ook de discussie over de inzet van Nederlandse werkzoekenden in plaats van de arbeidsmigranten. Uit de inventarisatie en onderzoek is gebleken dat er niet of nauwelijks sprake is van verdringing. Het blijft van belang om werkzoekenden in de gemeente Oldebroek zo snel mogelijk weer actief te laten worden en in eigen onderhoud te laten voorzien. Dat kan soms ook werk zijn dat nu door arbeidsmigranten wordt uitgevoerd. Dit vraagt wel om een extra inspanning van de gemeente, werkgevers en uitzendbureaus, aangezien het in een aantal gevallen gaat om mensen die dit werk niet willen uitvoeren, geen ervaring en kwalificaties hebben ofwel zodanige beperkingen kennen dat extra begeleiding noodzakelijk is. Daarom wil de gemeente Oldebroek ook het gesprek aangaan met de uitzendbureaus en werkgevers om na te gaan wat de mogelijkheden zijn om werkzoekenden uit de gemeente Oldebroek in te schakelen bij werk dat nu door arbeidsmigranten wordt gedaan.

6.2.5 Informatievoorziening

Een goede informatievoorziening over de basisrandvoorwaarden van (tijdelijk) verblijf in Nederland is van groot belang voor een integrale aanpak van het vraagstuk arbeidsmigranten. De arbeidsmigranten die in Oldebroek (en in de regio) komen wonen, zijn vaak nog nieuw en onbekend met wet- en regelgeving over werk en verblijf. Het aantal arbeidsmigranten in de gemeente Oldebroek en de regio maakt het gerechtvaardigd om een adequate informatievoorziening over voor hen relevante onderwerpen op te zetten. Door het organiseren van een goede, toegesneden informatievoorziening, in samenwerking met de gemeente in de regio, kunnen de arbeidsmigranten beter wegwijs worden gemaakt in de Nederlandse samenleving en in het bijzonder in de lokale samenleving. Een goede informatievoorziening draagt bij het voorkomen van overtreden van regels en biedt betere mogelijkheden voor het aanspreken op regels.

Arbeidsmigranten komen op dit moment op verschillende manier aan informatie: via het internet, via het uitzendbureau, via de werkgever, via vrienden en andere informatiebronnen. In eerste instantie zal de gemeente Oldebroek, net als bij andere burgers, de informatie digitaal verstrekken.

Daarbij zal nagegaan moeten worden of en op welke manier informatie in verschillende talen aangeboden kan worden, in ieder geval over die zaken die van primair belang zijn voor de arbeidsmigrant als hij/zij in Oldebroek komt wonen (bijvoorbeeld inschrijving in het GBA).

6.3 / Bijdrage aan draagvlak en communicatie

Een belangrijk aspect voor het verkrijgen van draagvlak voor huisvesting arbeidsmigranten is communicatie met burgers en in elk geval met direct omwonenden. Of het nu gaat om huisvesting van asielzoekers, verslaafden of arbeidsmigranten, vanaf het moment dat er initiatieven ontwikkeld gaan worden om voor een specifieke doelgroep huisvesting te realiseren, is het van groot belang direct transparant te communiceren met buurtbewoners. Communicatie mag niet alleen het uitvoeren van de huisvesting tot doelstelling hebben, maar is een instrument van overleg met alle betrokken partijen. Een overleg waarbij vanaf de start op een open manier met elkaar gecommuniceerd wordt en waarbij rollen en belangen helder zijn.

Na het vaststellen van het integraal beleid voor arbeidsmigranten is bij de invoering ervan een goede communicatie van groot belang om het beleid ook daadwerkelijk handen en voeten te kunnen geven. Aan de ene kant moeten arbeidsmigranten, werkgevers, huisvesters en andere direct belanghebbenden geïnformeerd worden over de inhoud van het beleid en wat dit voor hen zelf betekent. Aan de andere kant is in de inleiding van dit beleid al geconstateerd dat arbeidsmigranten in de publieke opinie een slecht imago hebben. Om voldoende draagvlak voor het arbeidsmigrantenbeleid te verkrijgen, is het daarom ook belangrijk in te zetten op bestuurlijke communicatie gericht op het nuanceren van de beeldvorming over en imago van arbeidsmigranten. De communicatie rond het arbeidsmigrantenbeleid zal daarom langs deze twee sporen worden ingezet.

Beide communicatiesporen vragen om een eigen, op de relevante doelgroepen toegespitste, aanpak. Communicatie over de nieuwe beleidsregels (het 'wat') richt zich zoals aangegeven op de personen en organisaties die direct door het beleid beïnvloed worden en dus kennis van de geldende beleidsregels moeten krijgen. De primaire doelgroepen in dit communicatiespoor zijn de arbeidsmigranten, de huisvesters en de werkgevers. Secundaire doelgroepen zijn bijvoorbeeld aanbieders van voorzieningen waar arbeidsmigranten, maar ook de overige inwoners van de gemeente Oldebroek, gebruik van maken (zoals sociaal-maatschappelijke instellingen en scholen).

De bestuurlijke communicatie (het 'waarom') richt zich vooral op het nuanceren en verbeteren van de beeldvorming over en het imago van de arbeidsmigranten. Dit is niet alleen nodig om voldoende draagvlak voor de invoering van het beleid te krijgen, maar kan ook de integratie van migranten die langer of permanent in onze gemeente blijven gemakkelijker maken. De belangrijkste doelgroepen van de bestuurlijke communicatie zijn daarom groepen die op een minder directe manier met het arbeidsmigrantenbeleid te maken krijgen zoals burens/buurtgenoten van arbeidsmigranten en overige inwoners van de gemeente Oldebroek.

Het vraagstuk rond arbeidsmigranten is geen specifiek Oldebroeks vraagstuk. Zoals eerder in dit beleid aangegeven is een groot aantal van de arbeidsmigranten die in de gemeente Oldebroek wonen buiten de gemeentegrenzen werkzaam. Om die reden is de gemeente Oldebroek een voorstander van het regionaal oppakken van het vraagstuk arbeidsmigranten. Het onder de aandacht brengen van het vraagstuk op rijksniveau maakt daar eveneens deel van uit. De gemeente Oldebroek heeft en neemt uiteraard een eigen verantwoordelijkheid waar het de communicatie over het lokale beleid betreft. Ze draagt daarbij echter ook nadrukkelijk zorg voor regionale afstemming.

Bijlagen

Bijlage 1. Relevante achtergrond informatie met betrekking tot arbeidsmigranten

Rapport van de Tweede Kamercommissie: 'Lessen uit recente arbeidsmigratie'
Vergaderjaar 2011–2012
www.rijksoverheid.nl

Brieven Minister Kamp van Sociale Zaken : maatregelen arbeidsmigratie:
'Maatregelen arbeidsmigratie uit Midden- en Oost-Europa'
April 2011
November 2011
September 2012
Januari 2013
www.rijksoverheid.nl

Rapport van Erasmus universiteit over arbeidsmigratie
'Arbeidsmigratie in vieren' Bulgaren en Roemenen vergeleken met Polen
November 2011
www.rijksoverheid.nl

Brief Minister Spies
Voortgang nationale verklaring huisvesting arbeidsmigranten in de regio's
September 2012
www.rijksoverheid.nl

Bijlage 2. Samenvatting van de mogelijkheden van huisvesting arbeidsmigranten

Type huisvesting	Huidige situatie in Oldebroek	Gewenste situatie in Oldebroek
Wooneenheid in gebouwencomplex bij agrariër	Op dit moment woont er maar een beperkt aantal arbeidsmigranten bij een agrariër.	Voor het wonen bij de agrariër wordt geen aanvullende of nieuw beleid ontwikkeld.
Wooneenheid in gebouwencomplex (logiesgebouw kort verblijf)	Op dit moment zijn er geen gebouwencomplexen in gebruik in de gemeente Oldebroek voor het huisvesten van arbeidsmigranten.	Het huisvesten van arbeidsmigranten in een gebouwencomplex is vooral geschikt voor de arbeidsmigranten die hier kort of een middellange periode verblijven. De huisvesting gebeurt in eerste instantie in de vorm logies maar kan en is ook een opstap (zijn) naar een langer verblijf. Deze vorm van huisvesting wordt gekoppeld en gerealiseerd in samenhang met de regiogemeenten.
Hotel/pensioen	Op dit moment verblijven er geen arbeidsmigranten in een hotel en/of pensioen in de gemeente Oldebroek.	Het verblijf van arbeidsmigranten in een hotel en/of pensioen is toegestaan en past binnen de bestemming. Hierbij heeft het de voorkeur dat het gaat om die arbeidsmigranten die hier voor kortere periode (< 6 maanden) in Nederland verblijven.
Huisvesting op recreatieterrein	Op twee recreatieterreinen verblijven momenteel twee grote groepen arbeidsmigranten in de gemeente Oldebroek. Dit is in strijd met het huidige bestemmingsplan.	Huisvesting van arbeidsmigranten op recreatieparken is niet toegestaan en bij overtreding zal hier handhavend tegen opgetreden worden.
Verplaatsbare woonunits	Op dit moment zijn er geen locaties, waar verplaatsbare woonunits staat ten behoeve van huisvesting arbeidsmigranten.	Het huisvesten van arbeidsmigranten in woonunits is vooral bedoeld voor de arbeidsmigranten die gedurende een langere periode in Oldebroek wonen en werken. Locatie van wonen en werken zijn dicht bij elkaar en de huisvesting heeft de mogelijkheden tot zelfstandige huisvesting voor de arbeidsmigrant.
Sloopwoningen	Er zijn geen sloopwoningen in de gemeente Oldebroek die bewoond worden door arbeidsmigranten.	Indien er woningen zijn die voor sloop in aanmerking komen is het mogelijk deze tijdelijk in te zetten voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als bij het gebruik van een reguliere woning.
Reguliere woningen/ inwoning	In de kernen van de gemeente Oldebroek worden er reguliere woningen gehuurd door uitzendbureaus ten behoeve van huisvesting van arbeidsmigranten. Gemiddeld wonen hier 6 tot 8 arbeidsmigranten. Dit is in strijd met het gebruik, zoals omschreven in het bestemmingsplan. Zover bekend vindt er geen particuliere kamerverhuur plaats aan arbeidsmigranten.	Reguliere woningen in de kernen van de gemeente Oldebroek kunnen gebruikt worden voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Dit wordt in gemeente Oldebroek gereguleerd middels een nog op te stellen huurverordening.
Zelfstandige woning	Arbeidsmigranten die ingeschreven staan in GBA kunnen zich inschrijven bij de woningcorporatie als woningzoekende en via de reguliere weg in aanmerking komen voor een huurwoning.	Arbeidsmigranten die ingeschreven staan in het GBA en langer in Nederland en Oldebroek willen blijven, kunnen zich inschrijven als regulier woningzoekende om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning.